

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט עידו כפכפי

תובעת

סופיה ציבורי

ע"י ב"כ עו"ד יצחק בן רוחי

נגד

נתבע

אביעד פרי

ע"י ב"כ עו"ד ירון שביט

פסק דין

1. האם התובעת זכאית לפיצויים בהתאם לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: החוק) בגין פרסום "פוסט" שכתב הנתבע בעמוד ה"פייסבוק" שלו בנוגע לפעוטון שמפעילה התובעת בביתה, ושהתפרסם לאחר מכן באתר "אשקלונים"?

רקע וטענות הצדדים

2. התובעת מנהלת בביתה פעוטון הידוע בשם: "הפעוטון של סופי" (להלן: הפעוטון). הנתבע ורעייתו תמר הם הורי שני קטינים אשר טופלו בפעוטון בתקופות שונות בין השנים 2010-2014.

בנם הקטן של בני הזוג (להלן: הבן) שהה בפעוטון החל מחודש ספטמבר 2013 ועד לחודש אוקטובר 2014, בהיותו בן שנה ושמונה חודשים. בתאריך 28.10.14 החליטו בני הזוג להוציא את הבן מהפעוטון ללא התראה מוקדמת, בנסיבות שיפורטו להלן. בערב של אותו יום פרסם הנתבע פוסט על גבי קיר הפייסבוק שלו, בו שיתף את החברים בהחלטתו להוציא את הבן מהפעוטון והסיבות שהביאו אותו לעשות זאת.

מאחר והתובעת לא הבהירה אילו חלקים בפרסום מהווים לשיטתה לשון הרע, להלן כל הפרסום שהעלה הנתבע (השגיאות במקור):

"תושבי אשקלון היקרים ובפרט הורי ילדיי "הפעוטון של סופי" אשר נמצא בנווה דקלים כל ישראל חברים 48 אשקלון. היום אחרי הרבה זמן של גישושים שלי ושל אשתי והרבה מידע פנימי על הפעוטון של סופי החלטנו באמצע היום להוציא משם את ילדנו בן שנה ושמונה חודשים באמצע היום אחרי שגילנו שהפעוטון של סופי אינו נותן יחס ראוי לילדים ולפעוטות אינו נותן חום ואוהב אלא יחס לא מקצועי

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

הכלל. במקום קטן ודחוס כ-35 מ"ר דחוסים שם כ-25 ילדים ופעוטות. הצוות הלא מקצועי שמתפעל את הגן מתיחס לילדי הגן והפעוטות כאובייקטים. הבן שלנו היה מוחזק רוב היו הלול או בנדנדה כי קשה להם להתמודד איתו כי הוא קצת שובב. הכל ניהיה שם נורא מסחרי ושובב רק סביב כסף. בגלל שאשתי דרשה מהצוות שאת הדברים האישיים של הילד שלנו ישארו רק בשבילו כגון: סימילק, מגבונים, משחה לטוסיק הם פשוט החליטו שזה לא בסדר מבחינתם, אחת הסייעות ששמה אידן אמרה ציטוט "איך אני שונאת את הילד הזה". סייעות יוצאות באמצע היום מהגן ונישאות רק שני סייעות על כ-25 ילדים ומנהלת הגן סופי יושבת לה בבית רק נזכיר שהגן הוא יחידת דיור של ביתה של סופי. בפעוטון של סופי יש מחדל רציני שרשויות החינוך חייבים לבדוק את זה. הגן לא מומלץ ולא מתאים לטיפול וגידול ילדים ובטח שלא פעוטות שהיא מכניסה אילה הביתה כי אין מקום בגן."

טענות התובעת

3. התובעת טענה כי הדברים שפורסמו בפוסט הנס בגדר "לשון הרע" כהגדרתו בחוק. נטען כי בתקופה שקדמה לפרסום הפוסט, הביעו בני הזוג שביעות רצון בכל הנוגע להתנהלות הפעוטון ויחסו של הצוות כלפיהם. בתחילת שנת הלימודים 2014 החלו בני הזוג להפנות כלפי צוות הפעוטון תלונות וטענות וכן החלו להתנכל לצוות. הרקע לכך נבע, לטענת התובעת, ממחלוקת שהתגלעה בינה לבינם סביב תשלומי הגן בתקופת "צוק איתן" בה היה הפעוטון סגור עקב המצב הביטחוני וסירובה של התובעת לרשום את בנם, לשנת הלימודים 2014 עד להסדרת חוב שנותר בגין תקופה זו ובגין דמי רישום שנדרשים כל ההורים בגן לשלם.

"מסע ההתעללות" כפי שהוגדר בכתב התביעה כלל תלונות של תמר כי בנה אינו גורב גרביים תואמות, שאלות שהפנתה כלפי הצוות בנוגע להנחת הציוד האישי של הבן שלא במקומו, בקשה שהפנתה לסייעת לאפשר לה להביא את הבן לגן בשעה מוקדמת יותר משעת הקבלה, בקשה לקבל את קוד הכניסה לשער הפעוטון וכן הפניית אמירות שונות כלפי סייעת בשם אירן (להלן: אירן). נטען כי העבודה במחיצת בני הזוג הפכה קשה מיום ליום עד אשר פנה צוות הפעוטון לתמר כי תשוחח עמם. או אז פנתה התובעת לתמר וביקשה לקיים עמה שיחה יחד עם אירן על מנת שיוכלו לעבוד יחד בשיתוף פעולה ומתוך אמון בצוות הפעוטון.

למחרת, בעיצומה של שעת מנוחת הצהריים, הגיעו בני הזוג לפעוטון כשתמר בוכייה ופני הנתבע קודרים, נטלו את הבן ועזבו את הפעוטון. הנתבע אף הטיח בפני אירן שביקשה לסייע בעדו לקחת את הבן שלא תיגע בו כי היא "גם ככה לא סובלת אותו..." למחרת בבוקר גילתה התובעת את הפוסט שכתב הנתבע המובא לעיל, אשר פורסם באתרים "אשקלונים"

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 44872-11-14 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

ו"אשקלונים פלוס". נטען כי הפרסום עורר הדים רבים ופגע בשמה הטוב של התובעת אשר
נבנה בעמל רב במשך 16 שנים בהם הפעילה התובעת את הפעוטון וגרם לעגמת נפש ולנזק
נפשי לתובעת ובני משפחתה.

טענות הנתבע

4. הנתבע סבור כי מדובר בתביעה חסרת בסיס אשר תכליתה לנהל "מסע הפחדה ונקם" כנגד
הנתבע בשל כך שהעז להביע את דעתו וביקורתו על יחס צוות הפעוטון שבבעלות הנתבעת.
בני הזוג לתומם, חשו צורך להגן על בנם הפעוט ולהביא לידיעת הציבור את החוויה שעברו
בזמן שהותו בפעוטון.

נטען כי כתב התביעה אינו מגלה עילה מאחר והנתבע לא פרסם את הפרסום מושא התביעה
באתר אשקלונים, אלא גורם אחר שיתף את הפרסום בדף הפייסבוק שלו באתר העיתון.
נטען כי סכום התביעה חסר אחיזה בדין שכן הרשומה שפורסמה בתום לב, הוסרה באופן
מידי ללא פניה מצד התובעת.

לגופו של עניין נטען כי בחודש ספטמבר 2014 החלו בני הזוג לקבל דיווחים מסייעת בפעוטון
בשם "דבי ראובן" (להלן: דבי) שהייתה חברת משפחתם של בני הזוג, לפיהם שורר בלגן
בפעוטון וקיימת בעיית צפיפות. בנוסף דיווחה דבי על התנהלות חריגה כלפי הבן. בהמשך
חשו בני הזוג כי כאשר הבן חוזר מהפעוטון הוא חסר מנוחה, עצבני ואקטיבי באופן חריג.
או אז נדלקה בראשם "נורה אדומה" והם החליטו לבדוק מה הסיבה להתנהגותו החריגה
של בנם.

בתאריך 27.10.14, כאשר הגיעה תמר לאסוף את בנה מהפעוטון, הייתה עדה למקרה בו
אחת הסייעות בפעוטון בשם אירן התייחסה להבן בצורה שאינה הולמת. מקרה זה בצירוף
מקרים נוספים הביאו את תמר לקיים שיחת טלפון עם התובעת בסיומה הוסכם כי תתקיים
שיחה בין תמר, התובעת ואירן על מנת ללבן את העניינים. יום לאחר מכן שמעה תמר
דברים נוספים מפיה של דבי אודות ההתנהלות כלפי בנה ובהם צוין כי הוא מוחזק בלול
במשך שלוש שעות, בחדר סגור ואינו מסתובב חופשי וכי במהלך שהיית הילדים בחצר הוא
מוחזק בנדנדה וכן צוינו מעשים נוספים המבטאים התנהגות מתנכרת וכוחנית כלפי הבן.
הנתבעת הרגישה כי חרב עליה עולמה. עוד באותו יום ניגשו בני הזוג לפעוטון והוציאו את
בנם תוך שהם מודיעים כי בנם לא ישוב לפעוטון. צוין כי התובעת לא טרחה לברר מדוע
הוצא הבן בבחלה מהפעוטון ומה טענות בני הזוג כלפי צוות הפעוטון.

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

באותו ערב כשהוא נסער ופגוע רשם הנתבע לתומו את הפוסט מושא התביעה על גבי עמוד הפייסבוק, מתוך אמונה כי בנו עבר חוויה טראומטית בפעוטון וכי יש בפרסום עניין ציבורי וכן מתוך כוונה לפקוח את עיניהם של הורים נוספים. הנתבע לא התכוון לפגוע בתובעת ובפרנסתה ואף הסיר את הפוסט כחצי שעה לאחר כתיבתו. עם זאת, נעשה שימוש בפוסט ללא ידיעת הנתבע והוא פורסם באתר "אשקלונים" כמפורט לעיל.

נטען כי תוכן הפרסום אמת וכי לא היה בו כדי להכפיש ולפגוע אלא בכדי להגן על אינטרס ציבורי ואישי של בני הזוג. הפרסום נעשה בתום לב, היה סביר ולא הביא לפגיעה בתובעת או במשפחתה. הנתבע טוען כי חלה עליו הגנת החובה המוסרית לשתף במידע ולחילופין יש לו הגנת זוטי דברים בפקודת הנזיקין.

התביעה הוגשה כנגד שני הזוג ובפסק דין מיום 16.5.16 נמחקה התביעה כנגד תמר מחמת העדר עילה מאחר ולא פרסמה הפוסט.

דיון והכרעה

יסוד הפרסום

5. למעשה אין מחלוקת כי הדברים פורסמו. המחלוקת נוגעת לאחריות הנתבע להמשך גלגולו של הפרסום. מחלוקת זו מקומה בשלב היקף הנזק ולא ביחס לעצם הפרסום. כאמור, מדובר ב"פוסט" שנכתב בפייסבוק של הנתבע ומאחר יותר פורסם באתרים "אשקלונים" ו"אשקלונים פלוס". על פי סעיף 2 (ב) (2) לחוק, די בכך שהפרסום הפוגע נעשה בכתב, "והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע". אין ספק שפרסום ב"הודעה קבוצתית" למשתתפי הקבוצה בפייסבוק עונה על הגדרה זו. גם אם טענת הנתבע לפיה מחק את הפוסט כחצי שעה לאחר כתיבתו נכונה, הרי שכמשתמש קבוע ברשתות חברתיות היה עליו לדעת שניתן להפיץ הלאה את הפוסט שכתב. כמו כן, די בכך שאדם אחר יכול היה לעיין בפוסט על מנת לענות על הגדרת החוק.

העובדה כי קיימת עילה לפי החוק גם כנגד מי שפרסם דברים של אדם אחר (ראה סעיף 19(1) לחוק) אינה מאיינת את העילה כנגד פרסום בפייסבוק שהתגלגל לפרסום נרחב בדרך של שיתופו באתרים או דפי פייסבוק אחרים. עם זאת, ביחס להיקף הפיצוי יכול להיות משקל לעובדה כי המפרסם המקורי לא רצה בתפוצה הנרחבת ופעל להסיר את פרסומו. על ההקשר הראוי של הפרסום באינטרנט ניתן ללמוד מהדברים הבאים:

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

"הזכות לשם טוב ולכבוד אינה מתאינת במרחב הווירטואלי ואין להסכין עם
הילכדותה ברשת. יש לציין כי גם אם מתגברים על "מחסום האנונימיות" ומגיעים
לשלב של הגשת תביעה נגד נתבע ידוע, שאלה היא האם ראוי להחיל את דיני לשון
הרע הקיימים על פרסומים משמיצים באינטרנט (ראו למשל יובל קרניאל "אנונימיות
ולשון הרע באינטרנט – בין חופש ביטוי להפקרות", פורסם באתר המכון הישראלי
לדמוקרטיה). לטעמי, נדרשת הסדרה של הנושא, אך בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון
הרע הקיימים מוטב להחילם "בשינויים המתחייבים" מאשר להניח קיומה של לאקונה.
השינויים המתחייבים כוללים היבטים שונים של הפרסום באינטרנט, ובהם: המשקל
המועט שניתן לעיתים קרובות להתבטאויות במסגרת תגובות בכלל, ובמסגרת
תגובות אנונימיות בפרט; ריבוי התגובות באופן שלעיתים קרובות הפרסום המשמיץ
"נבלע בהמון"; והנגישות של הנפגע-עצמו, ושל שוחרי טובתו, לאותם אתרים שבהם
נעשה הפרסום הכולל לשון הרע, והיכולת לפרסם הכחשות ותגובות מתאימות
("התרופה לדיבור הפוגע – היא דיבור נוסף" – עניין בן גביר, פס' 17 לפסק-דיני). כל
אלה עשויים לעיתים תכופות לייתר את הצורך האמיתי בקיומה של תביעת לשון
הרע, ואף להפוך את טענות הנפגע ל"זוטי דברים". (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק
אי.טי.סי, פ"ד סג(3) 664, (2010)).

האם הדברים שנכתבו מהווים לשון הרע?

6. מבחינת הפוסט מושא התביעה עולה כי נכתבו בו דברים המוגדרים בחוק כלשון הרע מאחר
והם עלולים להשפיל, לבזות ולפגוע במשלח ידה של התובעת. המילים שניתן להגדירן כלשון
הרע הן: "הפעוטון של סופי אינו נותן יחס ראוי לילדים... אינו נותן חום... אלא יחס לא
מקצועי... דחוסים שם כ-25 ילדים... צוות לא מקצועי... מתייחס לילדי הגן כאובייקטים...
הבן שלנו מוחזק רוב היום בלול או בנדנדה כי קשה להם להתמודד איתו... הכל נהיה שם
נורא מסחרי וסובב רק סביב כסףףףף... אחת הסייעות ששמה אירן אמרה... "איך אני
שונאת את הילד הזה". סייעות יוצאות באמצע היום מהגן ונשארות רק שני סייעות על כ-25
ילדים ומנהלת הגן סופי יושבת לה בבית... בפעוטון של סופי יש מחדל רציני שרשויות
החינוך חייבים לבדוק... הגן לא מומלץ ולא מתאים לטיפול וגידול ילדים ובטח שלא
פעוטות שהיא מכניסה אליה הביתה כי אין מקום בגן."

הבחינה האם הפרסום הוא לשון הרע נעשית לפי המשמעות שקורא סביר היה מייחס
למילים שפורסמו. מדובר במבחן אובייקטיבי, אין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של
המפרסם וכיצד הבין הקורא את הפרסום בפועל אלא כיצד היה עלול הקורא לפרש את
הפרסום, לדעת השופט היושב בדיון. (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג (2) 333)

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

במקרה דנן, מדובר בהטחת האשמות אשר יש בהן פן עובדתי, אם כי ממקרא הפרסום בכללותו עולה יותר כי מדובר בהבעת דעה של הכותב. עם זאת, משמעות הפרסום ברורה, הפרסום מטיל דופי במקצועיות התובעת וצוות הפעוטון ומתאר את הפעוטון בכללותו באופן שלילי ועל כן, מהווה לשון הרע. יוער כבר עתה כי במדרג הפרסומים המהווים לשון הרע לא מדובר באמירות קיצוניות מבחינת המיוחס לתובעת בתוכן הפרסום. עובדה זו תובא בחשבון בבחינת ההגנות לפרסום.

האם עומדת לנתבע הגנה?

הגנת "אמת בפרסום"
7. הנתבע טען להגנת "אמת בפרסום" בהתאם לסעיף 14 לחוק. למרות שלטעמי הרכיבים העובדתיים בפרסום לא מגבשים כשלעצמם עוולה של לשון הרע, בחר הנתבע לרכז חלק ניכר מהגנתו בטענת אמת בפרסום.

כדי שהגנה זו תחול, נדרש כי הדבר שפורסם היה אמת וכי היה בפרסום ענין ציבורי. מבחינת הדברים עולה כי היה בפרסום ענין ציבורי שכן התנהלות פנימית בפעוטון לילדים והיחס שניתן לילדים בו הינם מידע שיש להורים תועלת בידיעתו.

ביחס לדרישת ה"אמת", מבחינת הראיות שהובאו בפני עולה כי לפחות חלק מהדברים בפרסום, הוכחו כנכונים. לגבי יתר הפרטים בפרסום יש לבחון אם חל עליהם הסיפא לסעיף 14 לחוק הקובע: "הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

במרכיב "אמיתות הפרסום" נדרש כי תהיה התאמה בין תוכן הפרסום לבין המציאות האובייקטיבית כפי שהיא מוכחת באמצעות הראיות המובאות במשפט. ההגנה הקבועה בסעיף 14 לא תחול על פרסום שגוי אפילו אם המפרסם פעל בתום לב והאמין בכנות באמיתות הפרסום, ("דיני לשון הרע" אורי שנהר, עמ' 216,217)

8. כדי לתמוך בטענתו לאמת בפרסום ביחס לטיפול בבנו, ביקש הנתבע לסמוך, בין היתר, על אופן התנהגותו של הבן עובר לפרסום. הפרסום בכל הנוגע לטענה ליחס לא הולם כלפי הילדים קרוב יותר להבעת דעה של הנתבע מאשר לטענות עובדתיות. למרות זאת, אבחן את הרקע לדברים אלו בפרק זה של ההגנות. לטענתו, עוד קודם למידע שקיבלה תמר מפי דבי (לטענתה), התעוררו בליבם של בני הזוג סימני אזהרה לאור התנהגותו של הבן אשר היה

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 44872-11-14 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

מסרב, לטענתו, להיחגר בחגורת בטיחות וכן היה משתולל ומתנהג בחוסר מנוחה לאחר שהיה מגיע מהפעוטון לביתו, באופן שאינו אופייני לילד השב מן הגן. בהמשך טען כי לאחר שדבי סיפרה "מה שסיפרה", הבינו כי האינטואיציה של תמר ביחס לנעשה בגן, נכונה.

תמר העידה כי כאשר הייתה מניחה את הבן בכיסא הבטיחות ברכב, היה מתנגד, צועק ובוכה. עניין זה החל בשנתו השנייה בגן: "הוא היה חסר מנוחה... לא יכול לשבת לרגע, ממש חסר מנוחה. עצבני, כועס." (עמ' 32, שורה 23).

ביחס להתנהגותו בגן תיארה תמר כי אם התובעת הייתה מקבלת את הבן בהגיעו לגן, היה הולך אליה בשמחה אולם מהגננת אירן היה נרתע. לדבריה, גם את הגננת "תקווה" אהב הבן. תמר תיארה בעדותה מקרה נוסף שאירע טרם הוצאתו של הבן מהגן. לדבריה באחד הימים בהם הגיעה לגן כדי לאסוף את הבן, ראתה את אירן אוחזת בו, מרימה ומניחה אותו על הכיסא – "הילד בכה והיה לי מאוד קשה לדאות את זה." (עמ' 33, שורה 6)

לטענתה, מיד עם הגיעה לביתה, יצרה קשר עם התובעת ושיתפה אותה בתחושותיה כי דבר מה אינו כשורה עם הבן בגן. סוכם כי תתקיים פגישה על מנת לשוחח על הנושא. בהמשך אירע המקרה אשר לטענת הנתבע, אושש את תחושותיהם שלו ושל תמר והוא מהווה את עיקר הבסיס לטענת אמת הפרסום.

וכך מתארת תמר את האירועים שקדמו להוצאת הבן מהגן: למחרת השיחה עם התובעת, פגשה תמר בדבי והציעה לה הסעה לביתה. לאחר שיצאה דבי מהרכב, סיפרה לתמר כי "תופסים את הבן ביד ומביאים אותו לחדרון של התינוקות ואירן אומרת שיקחו אותו כי לילד הזה אין גבול, שימי אותו בלול... הוא יושב ומסכן ומשועמם ולא משחק..." (עמ' 33, שורה 28)

תמר סיפרה את הדברים לבעלה וזה החליט להוציא את הבן מהגן באותו רגע. לדבריה של תמר, נכנסה בבכי לגן, הנתבע לקח את הבן והם פנו לצאת. התובעת שאלה האם קרה משהו ותמר השיבה כי אינה רוצה לשוחח על כך ויצאה בוכייה מהגן.

9. התובעת סיפרה בעדותה כי ההורים נכנסו כרוח סערה לגן – "האם בוכה דמעות... האבא נסער, דמעות, כאילו מישהו מת... הם נכנסו והתפרצו לשם שאלתי מה קרה... האבא נכנס לקחת את הילד... אחת באה להרים אותו והאבא אמר לה לא, את לא תגעי גם ככה את שונאת אותו." (עמ' 18, שורה 2)

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

- 1 גם בהתאם לעדותה של אירן, הסיטואציה לא הייתה קלה. "זה היה נורא" (עמ' 30, שורה
2 20) לדבריה, תמר בכתה וכאשר ניגשה היא לקחת את הבן, ביקש הנתבע כי לא תתקרב
3 אליו – "כי גם ככה את לא אוהבת אותו." (שורה 25)
- 4 עדותה של תמר ביחס לנאמר לה מפי דבי, מהווה עדות מפי השמועה מאחר ודבי לא העידה
5 במשפט ואף לא הוגש תצהיר מטעמה. עם זאת, העדות קבילה כראיה לעצם מסירת
6 הפרטים לתמר (להבדיל מראיה לאמיתות תוכנם). כמו כן, במישור האזרחי היעדר התנגדות
7 לקבילותה של ראיה, מכשירה את הראיה אף כאשר מדובר בעדות מפי השמועה. (ראה
8 בעניין זה י. קדמי "על הראיות", חלק שני, מהדורה תש"ע, עמ' 557). התנהגות ההורים
9 שנכנסו נסערים לגן להוציא את הבן באמצע יום הלימודים תומכת בגרסת הנתבע כי עשו כן
10 לאחר אירוע בו נאמרו להם דברים מפי דבי ביחס למתרחש בגן. מהראיות אין כל תימוכין
11 לגרסת הנתבעת כי סכסוך כספי עם בני הזוג הוביל להתנהגותם הקיצונית.
- 12
- 13 10. לא מדובר בעדות יחידה של בעל דין מאחר שהוגשו ראיות נוספות התומכות בגרסת הנתבע.
14 במסגרת תצהירי התובעת צורף דיסק ותמלול תואם, המתעד שיחה שהוקלטה על ידי
15 התובעת, בינה לבין אירן ודבי. מהתמלול עולה כי יש ממש בגרסת הנתבע לפיה דבי אמרה
16 לתמר שהבן אינו יושב ושהוא "על היפר" (עמ' 4, שורה 1). דבי הכחישה שאמרה שהיו
17 קושרים את הבן כלול כי לא ניתן היה להשתלט עליו. עם זאת, בהמשך אמרה כי- "אמרת
18 לה פעם אחת שמנו אותו כלול". וכן כי "הוא בכה... בגלל זה שמנו אותו... אבל לא כל
19 היום?" (עמ' 6) מן הדברים משתמע כי אמרה לתמר לפחות פעם אחת שהבן הושם כלול
20 מאחר ובכה. בהמשך טענה דבי כי אמרה לתמר כי כאשר ילד בוכה שמים אותו בנדנדה או
21 "באיזה מקום שיירגע". דבי סיפרה בנוסף כי תמר אמרה לה שכולם הרגישו שהבן מגיע
22 "פראי" מהגן (עמ' 14) וכן טענה שתמר אמרה לה שהבן ילד קשה, משתולל, "משגע אותה
23 בבית" (עמ' 15)
- 24 מן האמור לעיל עולה כי בין דבי לתמר אכן התנהל שיח ביחס להתנהגותו ה"שובבה" של
25 הבן ואופן "הטיפול" בה. הדברים מהווים עדות לכך שהמסקנה שהסיקו בני הזוג בנוגע
26 להתנהלות בפעוטון, לא הייתה חסרת בסיס ומשוללת יסוד.
- 27 יוער כי בשיחה הנ"ל נשאלה דבי על ידי התובעת האם היא מוכנה לעימות מול תמר ביחס
28 לדברים שלטענתה אמרה דבי. בתגובה הביעה דבי את הסכמתה לעימות ואף לעימות בפני
29 עורך דין. עם זאת, אין מחלוקת שהתובעת לא הגישה תצהיר מטעמה ואף לא הזמינה אותה
30 לעדות מהטעם שלא ניתן היה לאתרה. על כן לא מצאתי ליתן להיעדרותה של דבי מתיק זה
31 משקל ראייתי לטובת מי מהצדדים.

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

11. גם עדותה של הגב' מזל חלואי, חברת משפחה של בני הזוג תומכת בגרסתם לפיה דבי העבירה לתמר מידע לא חיובי על הנעשה בפעוטון: בהתאם לעדותה של מזל, דבי נהגה לשוחח עמה על הנעשה בפעוטון: "סיפרה שמושבאים את הילד בלול הרבה זמן כדי לנטרל אותו כי היה בוכה ומשתולל והיו מושיבים אותו הרבה זמן במדרגה... וקושרים ילדים לכיסא כדי שלא יפלו..." (עמ' 53, שורה 3) מזל העידה כי לא סיפרה את הדברים לתמר וזו שמעה זאת מפי דבי: "תמר הייתה אתנו באחת השיחות ודבי סיפרה לתמר בחצר שלי." (עמ' 53, שורה 12) במענה לשאלה, האם היא יודעת אם תמר הייתה במתח לאחר שהוציאו את הבן מהגן, השיבה מזל: "כן כי גם בתקופת מה הרגישה שהילד לא מאושר לא הייתה שלמה עם עצמה." (עמ' 55, שורה 21).

נתון נוסף שתרם לחיזוק אמון הנתבע באמיתות הדברים שפורסמו ומחזק את טענתו לאמת בפרסום, קשור בהתנהגותו של הבן לאחר העברתו לגן אחר. לדברי תמר, לאחר שהעבירה את הבן לגן אחר החלה לראות שינוי בהתנהגותו: "קיבלתי ילד אחר, חזר ילד רגוע, חזר ילד עייף, חזר ילד נורמלי שחוזר מגן." (עמ' 38, שורה 29)

במענה לשאלה, מדוע המתינה ולא הוציאה מיד את הבן מהגן השיבה תמר: "היו לי חששות, עד שדבי לא סיפרה לי לא הייתי בטוחה במאה אחוז שהתחושות שלי נכונות." (עמ' 42, שורה 1) במענה לשאלה מדוע לא פנתה למשטרה או עשתה דבר מה על מנת למנוע הישנות מקרים דומים בגן, השיבה תמר כי לא תעשה דבר וכי איננה "בן אדם של מלחמות." (עמ' 44, שורה 1)

12. התובעת אישרה בעדותה כי ביום שקדם להוצאתו של הבן מהגן, התקשרה אליה הנתבעת על מנת לשוחח עמה וטענה כי היא חושדת במטפלות. סוכם כי תקבע פגישה על מנת לשוחח. התובעת אישרה כי חשה שיש בעיה וכי הנתבעת איננה מוכנה לשתף אותה. בסופו של דבר, הפגישה לא התקיימה מאחר וכבר למחרת היום הגיעו בני הזוג לפעוטון יחד והוציאו את הבן מהגן.

עדות התובעת תומכת בגרסת בני הזוג ביחס לחשדות שקיננו בליבם טרם קבלת המידע מפי דבי. התובעת כאמור, הכחישה מכל וכל את האמור בפוסט. בתצהירה טענה כי הודעתה למקרא דברי ההשמצה. "אירוע זה כשלעצמו הביא עמו אי שקט ומנוחה לא רק כלפיי ובני משפחתי אלא כלפי הורי הקטינים השוהים בפעוטון... כל אשר נאמר עליו- הוצאת דיבה גרידא. הריני להצהיר כי מדובר בהוצאת דיבה המהווה לשון הרע פוגענית שאין למעלה

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

הימנה. הנתבע הציג תמונה שקרית ומעוותת שפגעה פגיעה קשה בתדמיתי ובשמי הטוב
ומקצועי... הנתבעים שמו להם למטרה לפגוע בי ובשמי הטוב... תוך פרסום דברי לשון
הרע..." (ס' 42,43,44 לתצהיר)

13. כתימוכין לגרסתה לפיה הנתבע פעל במכוון לגרום לה נזק, צירפה התובעת תמלול שיחה
שהתקיימה בין הנתבע לבין מורן, ביתה של דבי, לאחר פרסום הפוסט. מעיון בתמלול
השיחה ושמיעת הדיסק עולה כי חלקים ממנה תומכים דווקא בגרסתו של הנתבע ולא
מחלישים אותה. כך בנוגע לדברי הנתבע למורן כי דבי סיפרה לו שמשאירים את הבן,
שעתיים, שלוש בלול ואחר כך מעבירים אותו לנדנדה ולא נותנים לו להסתובב. בתגובה
לדברי מורן כי אין המדובר בהתעללות טוען הנתבע כי- "יש גבול מסוים מורן לשים ילד
לשלוש ארבע שעות בלול." (עמ' ראשון לתמלול, סיפא). בהמשך שואל הנתבע את מורן האם
שמעה מאימה שאירן אמרה על הבן שאיננה סובלת אותו "ואז פתאום למחרת את רואה
אותה מחבקת את הבן מנשקת אותו מזה הצביעות הזאת..." (עמ' 5 לתמלול). הנתבע טען כי
לא הכפיש את שמה של התובעת – "לא דיברתי מילה רעה על סופי... אבל מגיע לה היא לא
יודעת מה קורה עם הגן שלה זה אומר דרשני." (עמ' 6 לתמלול)

בהמשך אמר הנתבע כי הוא עומד מאחורי המילים שכתב וכי אינו מפחד מאף אחד- "אני
אומר מילים כמו שצריך ובצורה יפה ולא הכפשתי שם של אף אחד..." לאחר מכן טוען
הנתבע כי כיום אצל התובעת "הכל עניין של כסף" וכי המשיכה להעסיק את אירן על אף
שידעה על יחסה והתבטאויותיה כלפי הבן- "סופי היום זה עניין של כסף פשוט נטו כסף...
אם היא לוקחת את היחידת דיור המסכנה הזו דוחפת שם 25 ילדים כי היא רוצה להרוויח
עוד כמה שקלים... היא לוקחת תינוקות קטנים שהיא מכניסה אותם אליה הביתה כי אין
לה מקום בגן..." (עמ' 7 לתמלול)

בעדותו, הופנה הנתבע לתמלול השיחה בינו לבין מורן. ביחס למילים "מצוין, מצוין" אותם
אמר בתגובה לדבריה של מורן כי הורים באים ומוציאים את ילדיהם מהגן, טען הנתבע כי
כוונתו במילה "מצוין" הייתה לומר שאם הילדים בגן נפגעים כפי שאמרה דבי אזי מצוין
שפרנסתה של התובעת תיפגע. במענה לשאלה האם משמעות הדברים היא כי הייתה לו
כוונה לפגוע בפרנסת התובעת, הדגיש הנתבע: "אם במידה והילדים נפגעים כמו שדבי
סיפרה, אז מצוין כי הפרנסה שלה תפגע והמקום צריך להיסגר כי ילדים לא אמורים
להיפגע." (עמ' 48, שורה 30)

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

1 בהאזנה לשיחה שתועדה בדיסק נשמע הנתבע נסער ומזועזע. נימת דיבורו בשיחה עם מורן
2 תומכת בגרסתו לפיה לאחר ששמע מפי תמר את הדברים שמסרה לה דבי, חש פגוע, כועס,
3 מאוכזב, נסער, לא רגוע.

4
5 בעדותו מתאר הנתבע כי הרגיש שחרב עליו עולמו מאחר ומאוד סמך על התובעת. "כל מה
6 שקורה בשנים האחרונות בכל הגנים, ששומעים על התעללויות ולא מטפלים בילדים
7 כמו שצריך, הייתי בטוח שזה הגיע גם אליי וכנראה שהגיע." (עמ' 46, שורה 15)

8
9 14. ראוי לציין כי התובעת לא התייחסה בתצהירה לעניין המרכזי בפוסט והמניע לפרסומו,
10 דהיינו סוגיית אופן הטיפול בבן, האם הושם בלול או בנדנדה מעבר לזמן המקובל, סוגיית
11 השימוש בצידוד האישי של הבן וכן עניין כמות הילדים בגן והיחס בין מספר המטפלות
12 למספר הילדים ומקצועיות הצוות.

13
14 כמו כן, עולה כי התובעת לא ניסתה לברר לאחר האירוע בו הוצא הבן מהגן, מדוע פעלו בני
15 הזוג כפי שפעלו, על אף כי ללא ספק, מדובר באירוע קיצוני וחריג. בהקשר לכך טענה
16 התובעת בעדותה כי איננה זוכרת אם התקשרה לבני הזוג לאחר שהוציאו את הבן
17 מהפעוטון וכי "זה דברים שאפשר לבדוק." (עמ' 18, שורה 15)

18
19 מהאמור לעיל עולה כי למרות העדר עדות ישירה לאופן הטיפול בבן, ככל שיש רכיב עובדתי
20 בטענה לטיפול לא אוהב וסבלני מספיק, עמד הנתבע בנטל להוכיח אמת בפרסום. נוסף על
21 האמור בפוסט ביחס לאופן הטיפול בבן, עולה כי קיימות ראיות התומכות בגרסת הנתבע
22 בנוגע לדברים נוספים שנאמרו בפוסט. מאחר והתובעת בחרה לא לפרט אילו חלקים
23 בפרסום מהווים לשון הרע אדרש להלן לרכיבים עובדתיים נוספים בפרסום.

24
25 הטענות בפוסט בנוגע למצבת כוח האדם בגן ביחס למספר הילדים

26 15. בעדותה טענה התובעת כי מספר הילדים בגן אינו חורג מהסביר והמקובל וכי מספר
27 המטפלות בגן נגזר ממספר הילדים ובאופן יחסי לו. לדבריה, מעולם לא טופלו בפעוטון 24
28 ילדים. בהמשך אישרה כי כיום מטופלים 25 ילדים בפעוטון. (עמ' 8, שורה 18)

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

1 אירן מסרה בעדותה כי כאשר החלה לעבוד בפעוטון היו בו 17 ילדים ואילו כיום ישנם 20.
2 לדבריה, הפעוטון הנו מקום קטן ולא ניתן לאכלס בו למעלה מ-20 ילדים.

3
4 תמר טענה כי הדברים שנאמרו בפוסט שפורסם, היו אמת. לדבריה, בעת שנכנס בנה הקטן
5 לפעוטון, היו מטופלים בו כ-17 ילדים. בשנה שלאחר מכן גדלה כמות הילדים והגיעה לכ-25
6 ילדים. ביחס למספר הגננות, תמר העידה כי כאשר הגיעו ההורים על מנת לאסוף את
7 ילדיהם, נכחו בפעוטון שני אנשי צוות ולעיתים שלושה.

8
9 לגרסת התובעת, בתקופה הרלוונטית לתובענה, הצוות בפעוטון כלל אותה, את דבי, אירן
10 ותקווה שעבדה בממוצע שעתיים, שלוש ביום. במענה לשאלה מה מספר השעות בממוצע
11 שעבדה דבי, השיבה התובעת כי לא היו לה שעות מוגדרות וכי הייתה עובדת מתי שצריך
12 לעבוד, (עמ' 9, שורה 14). בתגובה לדברי ב"כ הנתבע כי בדו"ח רואה החשבון מצוין שדבי
13 עבדה שש שעות ביום, מסרה התובעת כי "זה מה שרואה החשבון הגיש" (שורה 28).

14
15 ביחס לאירן, התובעת התייחסה לנתונים בשני דוחות בהם מופיע כי אירן עבדה במשך שש
16 שעות ביום באומרה כי יתכן ואירן עבדה בחודש מסוים 6 שעות מאחר ושהתה בחופשה.
17 בהמשך מסרה כי אירן עובדת אצלה כל יום משעה שמונה בבוקר עד ארבע אחר הצהריים.
18 "אם החסירה אין לי מושג, בעקרון עובדת שמונה שעות..." (עמ' 11, שורה 2) ביחס
19 למופיע בדוח רואה החשבון לפיו עבדה אירן 6 שעות ביום, טענה התובעת: "אירן עובדת
20 שמונה שעות, אלא אם כן היה חודש של חגים, היא עובדת שעתית ולא חודשית".

21
22 אירן טענה בתצהירה כי החלה לעבוד כסייעת בפעוטון בחודש יוני 2014 במסגרת של משרה
23 מלאה. בעדותה מסרה כי החלה לעבוד בגן ביולי 2014 וכי לא עבדה בחודשים ינואר
24 ופברואר. עדות זו עומדת בניגוד לנתונים המופיעים בכרטיס העבודה שלה (נ/1) בו מופיע כי
25 עבדה גם בחודשים ינואר- יוני במשך 4-6 שעות ביום וכן בניגוד לאמור בכתב התביעה לפיו
26 עבדה אירן כסייעת מחליפה והחל מחודש יוני 2014 החלה לעבוד כסייעת במשרה מלאה (ס'
27 לכתב התביעה). אירן טענה בנוסף כי עבדה במתכונת של משרה מלאה בעוד שבכרטיס
28 העבודה מופיע כי עבדה, לכל היותר, 6 שעות ביום.

29
30 במסגרת סיכומיו ערך ב"כ הנתבע תחשיב לצורך חישוב מספר המטפלות שעבדו בפעוטון
31 ביחס לכמות הילדים החל מחודש ספטמבר 2013 ועד לחודש אוקטובר 2014, התקופה בה

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 44872-11-14 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

1 שהה הבן בגן. לטענת ב"כ הנתבע, התחשיב משקף כי בפועל מספר אנשי הצוות בפעוטון
2 הייתה נמוכה ביחס למספר הילדים, דבר המלמד על התנהלות בלתי תקינה וטיפול שאינו
3 נאות בילדים השוהים בפעוטון.

4
5 מאחר והתובעת לא הציגה נתונים מדויקים בנוגע למספר הילדים ששהו בכל זמן נתון
6 בפעוטון, לא ניתן לקבוע כי הנתונים המפורטים בתחשיב, הנם מדויקים עובדתית. עם זאת,
7 אף מעדויות התובעת ואירן אשר אינן עולות בקנה אחד עם נתוני כרטיסות העבודה, עולות
8 תהיות ביחס לאי סדרים הקיימים בגן, מצבת כוח האדם וההתנהלות בכלל. הדברים
9 מביאים למסקנה כי יש לקבל את הטענה לפיה האמור בפוסט ביחס למצבת כוח האדם, הנו
10 נכון.

11
12 מסקנה זו מתחזקת על רקע עדות התובעת לפיה "אין מפתח" הקובע מה היחס שצריך
13 להיות בין כמות הילדים למספר המטפלות - "אני קובעת מה אצלי... רואה כמות הילדים,
14 גיל הילדים ומחליטה כמה מטפלות יכולות להיות..." (עמ' 12, שורה 14).

15
16 בנוגע לאמור בפוסט לפיו הפעוטון הנו "מקום קטן ודחוס" - ניתן לקבוע כי פרט זה הוכח
17 כאמת על רקע עדותה של אירן לפיה "הפעוטון מקום קטן שמכיל לא מעל 20 ילדים, (עמ'
18 27, שורה 30) וכן על רקע דברי התובעת בשיחה שהוקלטה בינה לבין אירן ודבי בה אמרה
19 כי: "אולי הגן פיזית... מעט קטן... אבל מלא חום, מלא אהבה" (עמ' 54 לתמלול, שורות 7 ו-
20 9) וכן בהמשך כי- "הגן יחסית לא ענק אבל החום והאהבה הם אינסופיים." (עמ' 59
21 לתמלול, שורה 13).

22
23 טענות עובדתיות נוספות בפרסום

24 17. בפוסט נכתב: "בגלל שאשתי דרשה מהצוות שאת הדברים האישים של הילד שלנו ישארו
25 רק בשבילו... הם פשוט החליטו שזה לא בסדר מבחינתם..."

26 דברים אלו אינם מהווים לשון הרע ואין צורך לדון בהגנות ביחס אליהם. מעבר לנדרש, אני
27 נותן אמון בעדותה של תמר לפיה בבוקר אחד בו הגיעה לגן, בדקה את ציודו האישי של הבן
28 על מנת לוודא שלא חסר דבר. משראתה כי המשחה איננה פנתה לאנשי הצוות ואלו אמרו

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 44872-11-14 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

לה כי המשחח נמצאת במקלחת. זמן מה לאחר מכן סיפרה לה דבי כי המשחח נמצאת
במגירה של ילד אחר.

גרסת התובעת לפיה "אין מצב" שנעשה שימוש בציוד אישי של ילד אחד עבור ילד אחר
אינה סבירה. במציאות יום יומית מתקבל על הדעת כי מפעם לפעם יעשה שימוש בציוד של
ילד אחד עבור ילד אחר ובפרט כאשר עסקין בעבודה שאיננה "סטירילית" או מוקפדת
כעבודה עם ילדים.

18. ביחס לאמור בפוסט לפיו "אחת הסייעות ששמה אירן אמרה ציטוט "אין אני שונאת את
הילד הזה." אמנם מדובר באמירה שעלולה לפגוע במשלח ידה של התובעת מאחר ואירן
עובדת אצלה כסייעת. עם זאת, הדברים מכוונים בעיקר כלפי אירן ולכן לא מהווים פרסום
לשון הרע על התובעת.

לגופו של עניין, לא היחסים בין תמר לאירן ולאמירות של דבי לתמר, הטענה כי אירן אמרה
את הדברים לא נסתרה. בהקשר לכך טענה אירן בעדותה כי הדברים אינם נכונים: "שקר,
בחיים לא אגיד דבר כזה לא למבוגר ולא לילד." (עמ' 29, שורה 5) בנוסף טענה כי
התובעת אמרה לה שתמר איננה אוהבת אותה. "אני מדברת על חודש ספטמבר, שבוע
פחות או יותר, עוד לא הספקתי להכיר את הילד... אמרתי טוב, אם היא לא אוהבת
אותי, שתבוא ותגיד לי. אמרתי את זה לסופי וסופי גם דיברה עם האמא." (שורה 10).

19. מהאמור לעיל עולה כי הרכיבים העובדתיים העיקריים בפרסום הוכחו כנכונים. התיאור של
המקום הקטן ומספר הילדים המטופלים לעיתים על ידי שתי סייעות בלבד הוכח כנכון. יתר
הטענות בפרסום בנוגע ליחס לא ראוי ולא מקצועי לילדים הינן יותר בגדר הבעת דעה מאשר
טענה עובדתית וככזו קשה לאמוד את נכונות הדברים. בכל הנוגע ליחס לבנו של הנתבע עלה
בידי הנתבע להוכיח את טענות האמת בפרסום.

בחינת הפרסום בכללותו ביחס לאמת בפרסום מלמד כי הנתבע זכאי ליהנות מהגנה זו. לא
הוספו טענות עובדתיות להאדיר את תחושת הנתבע ולהשחיר את פני התובעת, אלא מרבית
הפרסום עוסק בהבעת דעת אישית של הנתבע.

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

1 יובהר כי עצם הקביעה כי הפרסום חוסה בצל ההגנה של אמת בפרסום לא מלמדת כי אכן
2 הפעוטון של סופי אינו מקצועי ונותן יחס לא ראוי ואוהב לילדים. מדובר בטענות עובדתיות
3 ביחס לבנו של הנתבע ותחושות אישיות של בני הזוג בנוגע לקשר בינו לבין אחת מצוות
4 הפעוטון. גם אם הגזימו ההורים בשיקוף מצוקת הבן, נסיבות העניין מצדיקות להעניק
5 הגנה לפרסום. כשם שאין אמת מידה לאהבת אם ואב, אין דרך טיפול אחת בילדים ולא
6 ניתן לאמוד את החוס והאהבה שמעניק צוות הפעוטון. התובע לא טען כי הילדים בגן סובלים
7 חלילה מהתעללות אלא תיאר מצבים שבעיני אדם אחד יחשבו כטיפול רגיל ובעיני אחר
8 כטיפול שאינו קשוב דיו לצרכי הילד. בכפוף להבהרות אלו אני סבור כי הפרסום בכללותו
9 זכאי להגנת אמת בפרסום.

הגנת תום הלב

10
11
12 20. לבחינת השאלה האם עומדת לנתבע הגנת תום הלב בשל כך שעשה את הפרסום מתוך חובה
13 מוסרית, בהתאם לסעיף 15(2) לחוק, ניתן להשתמש בתשתית העובדתית שפורטה לעיל.
14 הנתבע טען בעדותו כי כתב את הפוסט מתוך מחשבה לשתף את ההורים ביחס לנעשה בגן -
15 "לא באתי להשמיץ, אלא לספר מה שקרה..." (עמ' 45, שורה 28). לדבריו, הפוסט נמחק
16 על ידו כחצי שעה לאחר כתיבתו לאור בקשתה של תמר. במענה לשאלה, מה הייתה מטרת
17 הפוסט השיב הנתבע כי ביקש להזהיר הורים מפני הנעשה בגן - "לא הייתה כוונה לפגוע
18 בפרנסה אלא להגן על ילדים חסרי ישע שלא יכולים לדבר..." (עמ' 47, שורה 8)
19 לדבריו, לא חשב כי הפוסט חורג מהטעם הטוב אלא חשב רק על שלום הילדים הנמצאים
20 בגן. "לא הייתה לי כוונה לפגוע בפרנסה שלה, הייתה לי כוונה להגן על הילדים שם
21 בגן" (שורה 28) הנתבע טען כי אינו מצטער שהעלה את הפוסט מאחר והייתה חשיבות
22 לגלות את הנעשה בגן אולם הוא מתחרט כי הגיע למצב בו נמצא היום, דהיינו, הסיטואציה
23 בה עליו להתגונן מפני תביעה שהוגשה נגדו.

24
25 טענת הנתבע, שלא נסתרה, לפיה הסיר את הפוסט כחצי שעה לאחר כתיבתו, בעקבות
26 בקשתה של תמר מחזקת לטעמי את גרסתו לפיה לא כתב את הפוסט מתוך כוונה מחושבת
27 לפגוע בתובעת אלא הדבר נעשה בתמימות כדי לפרוק את המועקה שרבעה על ליבו ולשתף
28 את יתר ההורים. לא מן הנמנע שהורים נוספים היו פועלים באותו אופן בנסיבות דומות
29 מתוך כוונה לשתף הורים נוספים ולפקוח את עיניהם לנעשה בגן.

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

- 1 לאור היקף הפרסום, תוכנו ומטרת פרסומו, אני סבור כי הפרסום חוסה בצילה של הגנת
2 החובה המוסרית והחברתית לפרסם. את אותן אמות מידה ניתן לסווג גם תחת ההגנה של
3 הגנה על עניין אישי כשר המעוגנת בסעיף 15(3) לחוק.
4
- 5 21. ניתן לתהות האם התובעת כמנהלת פעוטון משמשת בתפקיד ציבורי, מאחר וישנו אינטרס
6 לאפשר הבעת ביקורת על נותני שירות לציבור. פעוטון מהווה עסק פרטי בעל פן של שירות
7 לציבור. כזה הוא חשוף לביקורת אודות התנהלותו. על כן ניתן להחיל בענייננו את ההגנה
8 הקבועה בסעיף 15(4) – פרסום שהוא הבעת דעה על התנהגות הנפגע ועל מעשיו.
9 כאמור לעיל, מקריאת הפרסום בכללותו עולה כי כולל הוא אבחנה בין עובדות להבעת דעת
10 ומרביתו נכנס לגדר הבעת דעה, במיוחד האמירות הבאות: "הפעוטון אינו נותן יחס ראוי
11 לילדים... אינו נותן חום ואוהב אלא יחס לא מקצועי...". הדברים הינם הבעת דעתו של
12 הכותב שכן המונחים "יחס ראוי" "חום ואהבה" "יחס מקצועי" נמדדים בהתאם לנקודת
13 מבט אישית של כל אחד ואחד והם נתונים לפרשנות שונה.
14 כך גם ביחס לאמור בפוסט לפיו: "הגן לא מומלץ ולא מתאים לטיפול וגידול ילדים."-
15 המילים מנוסחות בדרך של המלצה שהיא במהותה הבעת דעה.
16 הנתבע לא האשים את התובעת בביצוע מעשים חמורים של "התעללות בקטין" כפי שטען
17 ב"כ התובעת, אלא הביע דעתו באשר לטיב הטיפול בפעוטון, על רקע תחושותיו והתנהגות
18 בנו.
19 כך גם בנוגע לטענות בדבר החזקתו של הבן במשך רוב היום בלול או בנדנדה, יתכן והורה
20 אחד יראה זאת כפגיעה חמורה בילדו בעוד שהורה אחר ינהג בסלחנות כלפי התנהלות
21 דומה.
22
- 23 22. בפסיקה נקבע כי תום ליבו של מפרסם "ייבחן במקרים מסוימים על פי מידת אמונתו שלו
24 עצמו בנכונות הדברים שפרסם. באותם מקרים תהווה אמונה כנה באמיתות הפרסום
25 אינדיקציה לקיומו של תום לב..." ("דיני לשון הרע", אורי שנהר, עמ' 261)
26 במקרה דנן, התנהלות בני הזוג מעידה על כך שהאמינו באמת ובתמים כי בנם אינו מקבל
27 טיפול נאות, בהמשך לשיחה עם דבי שתוארה לעיל. התרשמתי מכנות עדותו של הנתבע
28 לפיה הפוסט עצמו נכתב בתמימות, מתוך סערת רגשות ולא כמעשה במחשבה תחילה מתוך
29 כוונה להתנקם בתובעת, כפי שטענה.

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 44872-11-14 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

מניעיו של מפרסם עשויים ללמד בנוסף על תום ליבו. (ספרו של שנהר בעמ' 262) הדברים שכתבו בני הזוג בתגובה לתגובות לפוסט מעידים על אמיתות גרסתם לפיה ביקשו באמצעות הפוסט, לשתף הורים נוספים ולהעיר את תשומת ליבם. הדברים באים לידי ביטוי במילותיה של תמר: "הפוסט הזה נועד עבורכם..." "הפוסט הזה נועד לפתוח עיניים הלוואי שלא היינו במקום הזה..." (נספח ב11 לתצהיר התובעת).

סבירות הפרסום

23. בהתאם לסעיף 16 לחוק, נוסף על הדרישה לפיה הפרסום צריך להיות באחת הנסיבות המנויות בסעיף 15, נדרש כדי לזכות בחזקה כי הפרסום נעשה בתום לב להראות כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר.

חלק מן האמור בפוסט אמנם משמיץ את התובעת וצוותה אולם לטעמי, אינו חורג מתחום הסבירות. הנתבע השתמש בלשון נקיה, מידתית וזהירה. הפוסט לא נוסח באופן בוטה או אגרסיבי אלא נכתב בדרך של הבעת ביקורת.

בכל תביעה בלשון הרע נבחן המתח בין חופש הביטוי לשם טוב. כאמור ברע"א 4447/07 הנ"ל, יש להחיל את דיני לשון הרע בתחום האינטרנט בשינויים המחויבים. צדו האחד של המטבע הוא התפוצה הרחבה של פרסום ברשתות החברתיות והעדר שליטה ממשית על אפשרות גלגולו של הפרסום. לכן פרסומים פוגעניים ברשת מצדיקים לעיתים מתן פיצוי ממשי בגין הפגיעה בשם הטוב. הצד השני הינו שימוש ברשת החברתית כשופר לחופש הביטוי של ההמון וכלי המפקח על רמת השירות בעסקים. ישנו אינטרס חברתי לאפשר שיח חופשי באינטרנט כל עוד אינו חורג מהאיזונים בחוק. כפי שכתב הנתבע את עמדתו הגיבו אחרים (נספח ב' לתצהיר התובעת) ורובם הביעו עמדות אוהדות לפעוטון שלא תמכו בדברי הביקורת של הנתבע.

אינספור פעמים נפסק כי מבחנו של חופש הביטוי אינו באשר להתבטאויות נעימות לאוזן אלא בהשמעת דעות חריגות, מקוממות ומכעיסות המושמעות גם בשעה של סערת רוח ובסגנון בוטה וצורם. (רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, 12.11.00, פסקה 20 לפסק דינה של כב' השופטת ע' ארבל). הבעת דעה, בניגוד לאמת בפרסום, לא חייבת לשקף אמת עובדתית כל עוד נסמכת על עובדות נכונות. טיב הביקורת של הנתבע, גם אם אינה נעימה

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

1 ובוטה במקצת, אינה חורגת מרמת הביקורת המקובלת בשיח באינטרנט באופן השולל את
2 הגנת תום הלב. על כן מצאתי כי הנתבע זכאי להגנת תום הלב מהטעמים שפורטו לעיל.

3
4 לאור מסקנה זו מתייחד הצורך לדון בהגנת "זוטי דברים". לטעמי בנסיבות העניין אין
5 מקום לפנות להגנה זו שלא חלה אלא להסתפק במנגנונים המצויים בחוק.

6
7 שיעור הפיצוי הראוי לו לא היו לנתבע הגנות

8 24. האיזון החוקתי בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב ולכבוד האדם נעשה לא רק בקביעת
9 האחריות אלא גם בשלב של פסיקת הסעד. למרות טענות התובעת כי נגרמה לה פגיעה
10 כלכלית, לא הובאו ראיות לעניין ונותרנו עם דרישה לפיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפגיעה
11 בשמה הטוב של התובעת.

12
13 ברע"א 10520/03 הנ"ל בפסקה 25 לפסק דינה של כב' השופטת ע' ארבל נקבע:

14 "הנזק בו מדובר בענייננו הוא נזק טהור לשמו הטוב של המערער, שכן לא
15 נטען בפנינו כי הפרסום גרם נזק ממון. כיצד יקבע בית המשפט את שיעור
16 הפיצויים במקרה זה?

17 "בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית המשפט, בין היתר, בהיקף
18 הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב והסבל שהיו
19 מנת חלקו, ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא
20 אינדיבידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב
21 הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים. אכן,
22 התנהגותו של הניזוק לפני פרסום ולאחריו עשוי להוות אמצעי בעזרתו ניתן
23 לעמוד על נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על
24 שיעור הנזק והערכתו" (עניין אמר, בעמ' 525).

25
26 לאמות מידה אלה יש להוסיף את שנקבע ברע"א 4447/07 הנ"ל בנוגע לטיבו של הפרסום
27 באינטרנט, לעובדה שהקורא לא מייחס אמינות רבה לעמדות המובעות בדף פייסבוק פרטי
28 ולאפשרות להגשת תגובות המשקפות לעיתים את "חכמת ההמונים".

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 14-11-44872 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

25. הנתבע אף זכאי ליהנות מההקלות בסעיף 19 לחוק הקובע כי בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע, יש מקום להתחשב בכך שהנתבע היה משוכנע באמיתות לשון הרע, שלא התכוון לפגוע ושהתנצל על הפרסום, תיקן או נקט צעדים להפסקת הפצתו.
- כאמור לעיל, הנתבע הסיר את הפוסט מדף הפייסבוק כחצי שעה לאחר כתיבתו. התובעת הצהירה כי פנתה למנהל אתר "אשקלונים" וזה הסיר את הפוסט מהאתר בעקבות בקשתה. הנתבע טען כי עשה מאמץ ליישב את הסכסוך בדרכי פשרה. מעיון בהודעה ששלחה תמר לתובעת (נ/3) עולה כי יש ממש בטענת הנתבע לפיה ביקשו לשוחח עם התובעת וליישב את הסכסוך בדרכי נועם. כמו כן, הגב' מזל חלוואי מסרה בעדותה כי בעלה ניסה לגשר בין הצדדים, אולם, העניין לא צלח.
- מנגד, התובעת הותירה בי רושם לפיו היא מעוניינת למצות את ההליך כנגד בני הזוג עד תום. בדיסק המתעד את השיחה בין התובעת לבין דבי ואירן, נשמעה התובעת אומרת כי היא "לא הולכת לשתוק על זה, הולך להיות פה טרור, אני את השם שלי, לא אתן לאף אחד ללכלך." (עמ' 35) ובהמשך אמרה כי תמר "תפשוט את הקרסוליים שלה" (עמ' 63).
- אני מאמין לתובעת כי נפגעה מהפרסום ומבין את רצונה להגן על שמה הטוב ועל מקור פרנסתה. עם זאת, התחום בו עוסקת התובעת, טיפול והשגחה על תינוקות ופעוטות, מהווה עניין רגיש עבור כלל ההורים וטבעי כי לעיתים תישמע ביקורת מצד הורה כזה או אחר. ברור כי יש דרך נכונה להביע ביקורת והדרך בה נקט הנתבע גבולית מבחינת האיזון בחוק, עם זאת, מאחר והנתבע פעל בתמימות, מתוך סערת רגשות ומאחר והיה בסיס לתחושותיו, אני סבור כי אין זה המקרה בו ראוי לחייבו בתשלום פיצויים בגין הדברים שנכתבו, ולכל היותר היה מקום לחייבו בפיצוי סמלי לטובת התובעת.
- התובעת טענה בתצהירה כי הפרסום עורר הדים רבים וכי משפחות רבות פנו אליה והציעו סיוע וכן שלחו מכתבי תמיכה. עיון בתגובות לפוסט (שגם מהן עולה כי הפרסום המקורי היה בדף הפייסבוק הפרטי של הנתבע) מלמד כי שמה של התובעת לא הוכפש בעקבות הדברים שפורסמו. התגובות כללו דברי תמיכה וחיזוק כלפי התובעת וצוות הפעוטון. עולה כי השפעתו של הפרסום לא הייתה ניכרת ולא הביאה לפגיעה כלכלית בתובעת. לא מן הנמנע כי התגובות לפוסט חזקו את תדמיתו החיובית של הפעוטון ולא להפך.
- לכן לו היה מקום לפסוק פיצויי הייתי מעמידו על סכום סמלי של 1,000 ₪.

בית משפט השלום באשקלון

ת"א 44872-11-14 ציבורי נ' פרי

תיק חיצוני:

סוף דבר

26. בני זוג חשו כי בנם לא מטופל כראוי בפעוטון בניהול התובעת. לאחר שיחה עם מטפלת בגן
התרשמו כי יש בסיס לתחושותיהם והוציאו את הבן מהגן. בסערת הרגשות כתב הנתבע
בדף הפייסבוק הפרטי שלו את תחושותיו ביחס לטיפול בגן. הפרסום הועבר לאתר
אשקלונים וזכה למספר תגובות, שרובן מנוגדות דווקא לעמדת הנתבע ומביעות אהדה
לפעוטון (כבלעם, בא לקלל ונמצא מברך). התרשמתי כי היה בסיס עובדתי לרכיבים
העובדתיים בפרסום ובנוסף זכאי הפרסום להגנת תום הלב, בין אם מכוח חובה מוסרית
וחברתית לפרסם, ובין אם מכוח הגנה על אינטרס אישי של הנתבע או הבעת דעת על
הפעוטון כעסק המשרת את הציבור. הביקורת של הנתבע, גם אם צורמת, לא חרגה מגבולות
השיח המותר ברשת החברתית.

על כן, התביעה נדחית.

התובעת תישא בהוצאות הנתבע ובשכר טרחת עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשע"ו, 01 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.

עידו כפכפי, שופט